

Bērzes dzirnavām kā puika cauri skraidījis topošais prezidents Kārlis Ulmanis ceļā uz skolu, bet viņa Latvijai izšķirošajā brīdī teiktie liktenīgie vārdi "Palieciet jūs savā vietā, es palikšu savējā" skaudri iezīmē šīs vietas likteņstāstu. Dzirnavas palika, tāpat kā saimnieki, tikai nost un citādi. Viens zars emigrācijā, cits Sibīrijā, bet kodols padomju Latvijā. Bija jāpaiet pusgadsimtam, lai inženieris **Orvils Henrihs** kādreizējo plaukstošo rūpalu mantotu grausta stāvoklī un līdz ar ģimeni nolemtu – būs milti un gaisma, būs darbs un atdzimšana. Labi, ka tas notika spēka gados un nezinot, cik darba un nejēdzību izrādīsies daudz.

Pateicoties ģimenes pašizliedzīgam darbam, Bērzes dzirnavas no padomju laika komunālās postažas ir atguvušas cienījamu skatu.

Dzirnavas ar skatu debesīs

Elvita Ruka

"Lūk, Bērzes vecā skolas ēka, būvēta vēl 19. gadsimta sākumā un bija viena no lielākajām savā laikā. Te mācījās Kārlis Ulmanis un arī es pašā pirmajā klasītē," stāsta jauneklīgais Henriha kungs, vedot uz savu dzimtas mantojumu. "Tagad šī ēka nopirkta izsolē, nezin kas būs. Lūk, arī pēckara skola, kas ievācās lauksaimniecības biedrības "Druva" ēkā. Te dzīvoja turīgi ļaudis, lauksaimnieki sametās un 1926. gadā uzcēla sev tādu pili, ka vēlāk pietika vietas visiem padomju bērniem! Tagad slēgta, labi, ka nav pavisam pa-

mesta. Daļa kultūrai, daļa kā naktsmitnes. Arī citas vēsturiskās ēkas ir privātās rokās, citādi sabruktu. Ja cilvēks neapžēlojas, ēka jau sevi nevar aizstāvēt, iet bojā," par žēlīgo situāciju iztukšotajos laukos skumīgi secina Orvila kungs. Bērzē pagājusi viņa jaunība, bet dzīve aizsaukuši tālāk. Māte, matemātikas skolotāja, ielikusi tik spēcīgus pamatus eksaktajās zināšanās, ka Orvils pat ar ļoti vāju krievu va-

loda prasmi ar pirmo reizi iestājies Civilās aviācijas institūtā – mācīties lidmašīnu uzbūvi. Bērzes vietā nāca Rīga, un bērnības takas arvien attālinājās. Dzimtas saistību ar paaudzēs iekopto vietu saknē aizcirta padomju laika un ģimenes īpašumu nacionalizācija, taču vai tad tiekties tālāk un augstāk ir slikti? Kā citādi nonākt līdz aviācijai? Labāk būtu bijis melderis? Nē, šīs ģimenes stāstā vairāk ir veselīgas

samierināšanās ar likteni, kur kultivētam naidam pret pagātni nav vietas.

Uz galamērķi braucot, vēl skatām divsimt gadus veco Bērzes baznīcu, kurā cauri padomju laikiem saglabājies Ulmaņa 1939. gadā dāvinātais zvans, vēl Bērzmuižu, kas ulmaņlaikos par kauju nopelniem uzdāvināta ģenerālim Bolšteīnam, un tad jau klāt ir Henrihu valstība – dzirnavu komplekss, kas saimniecisko funkciju apvieno ar pieminekļa gleznieciskumu.

Meldermājas likteņgaitas

Dzirnavu ēkas tapšana datēta ar 1863. gadu, dzīvojamā māja būvēta 1892. gadā, arī citas kompleksa ēkas saglabājušās no 19. gadsimta otrās puses. Bet kā? Pēc Pirmā pasaules kara un neatkarības cīņām dzirnavu skats bijis žēlīgs – ēku smagi izpostījis ugunsgrēks. Henrihu tolaik nav bijis, uzvārds skanējis "Henīgi", un Orvila vectēvs Gotfrīds kopā ar kompanjonu 1924. gadā dzirnavas nopirkuši. Ne jau atpūtai, bet darbam un iztikša-

mai. Vispirms visai lielajai ēkai ir uzliktis jumts un izremontētas iekšējās. Tad jaunie īpašnieki iepirkuši dzirnavu iekārtas – daudz un sarežģītas. Būtiski, ka lielākā daļa no tām ir izgatavotas tepat Latvijā, tikai valču krēslī nākuši no Šveices. Tas viss darbojies un bijis cilvēkiem ļoti vajadzīgs – tāpat kā citu aptuveni 700 Latvijas ūdensdzirnavu paveiktas. Ūdens stihija, pareizi ievirzīta, deva gan miltus, gan gaismu, bet šobrīd Bērzes dzirnavas tādas ir vienīgas. Un senākās, kas Latvijā darbojas!

"Kā mani senči, nopērkot nodegušas dzirnavas, varēja līdz 1940. gadam tās savest pilnīgā kārtībā? Kad bija ūdens, dzirnavas tolaik strādāja trīs maiņās, bez apstājas... Samala 12 tonnas bīdļmiltu diennakti, darbojās abi ganģi, ne tikai viens, visi agrēti uzasināti, nemitīgi uzpasēti, lai kāds bojājums nepārtrauca darbu. Jā, visu pirkta uz kredīta, bija parādos, maksāja, bet strādāja un attīstījās. Tas viss – sešpadsmit gadu laikā. Mēs atguvām 1991. gadā, strādājām kā apsēsti, bet man liekas – neko

VĒRTĪBA IR VISS KOPĀ – NO KURIENES ESI NĀCIS, KAS NO TĀ PALICIS. SENČI DZĪVOJUŠI SAREŽĢĪTĀ LAIKĀ, KAD NE NO PAŠA, BET VARAS VISS BIJA ATKARĪGS... LIKTEŅGAITAS IR PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA. KAD SKAIDRI APZINĪES – "TAS IR MANU SENČU MANTOJUMS", TAD ATBILDĪBA DUBULTOJAS. NEMITĪGI DOMĀ, KĀ SAVEST KĀRTĪBĀ, KĀ ATJAUNOT, NEVIS – KĀ TĪKAI NOPELŅĪT.

neesmu izdarījis!" Orvila kungs ir nepelnīti paškritisks. Viņš uzskata, ka dzimtas īpašums nav izmērāms naudas izteiksmē. Paaudžu saikne, pārmantojamība, laiks, kas kopā ar ģimeni te ieguldīts... "Vērtība ir viss kopā – no kurienes esi nācis, kas no tā palicis. Senči dzīvojuši sarežģītā laikā, kad ne no paša, bet varas viss bija atkarīgs... Likteņgaitas ir pievienotā vērtība. Kad skaidri apzinies – "tas ir manu senču mantojums", tad atbildība dubultojas. Nemitīgi domā, kā savest kārtībā, kā atjaunot, nevis – kā tikai nopelnīt. Viss rādās citā gaismā, ir vēlme izdarīt labu un daudz. Sākumā uz ēku bija bail iekārtas. Tad jaunie īpašnieki iepirkuši dzirnavu iekārtas – daudz un sarežģītas. Būtiski, ka lielākā daļa no tām ir izgatavotas tepat Latvijā, tikai valču krēslī nākuši no Šveices. Tas viss darbojies un bijis cilvēkiem ļoti vajadzīgs – tāpat kā citu aptuveni 700 Latvijas ūdensdzirnavu paveiktas. Ūdens stihija, pareizi ievirzīta, deva gan miltus, gan gaismu, bet šobrīd Bērzes dzirnavas tādas ir vienīgas. Un senākās, kas Latvijā darbojas!

Bērību viņš pavadījis dzirnavu blakus mājā, bet nekādi stāsti par ģimenes kādreizējo īpašumu viņam nav vēstīti – skraidījis apkārt, kariņu spēlējies, tas arī viss... Citādi bijis ar tēvu un viņa brāli, kas uzauguši dzirnavās, maluši miltus un bijuši rūpala topošie mantinieki.

"Trīsdesmitajos gados te kopā ar īpašnieku ģimeni strādāja seši cilvēki. Arī mans tēvs bija pabeidzis speciālu amatniecības kursu un saņēmis diplomu kā melderis. Visu mācēja un darīja, starp stāvēmi mierīgi nesa uz muguras 100 kilogramu maisus. Varbūt tāpēc viņam simpātizēja sociāldemokrāti? Nē, viņu neizsūtīja padomju vara, bet gandrīz nobeidza vācieši. Kara sākumu viņš pavadīja "Sieramuižā", vācu noietnē pie Jelgavas, bet izdzīvoja. Taču arī padomju varai viņš bija pārāk aizdomīgs, lai strādātu par melderi, tāpēc viņu iecēla par kultūras

nama vadītāju. Paradokss? Tādu jau bija daudz! Piemēram – kas tad parakstīja dzirnavu pašu un visu iekārtu nacionalizācijas sarakstu? Melderzellis Žanis Milers, kas vispirms strādāja plecu pie pleca, bet vēlāk tika iecelts par komisāru. Viņš esot bijis maza auguma, bet spējis pacelt zirgu – varen spēcīgs! Kā visi dzirnavnieki, bez rūgtuma stāsta Orvila kungs un atceras, ka tēvs kā kultūras nama vadītājs pa reizei gājis uz dzirnavām ieslēgt elektrību – kad strāva pazudusi un citi nav zinājuši, ko darīt. Runā, ka viņš pa klusam nācis pie vecajiem draugiem arī pamalt graudus – pie tā paša Žaņa, kas bija lādzīgs vīrs. Viņš vienīgais melderis amatu pārzinājis tik labi, ka nostrādājis līdz 1972. gadam. Pēc viņa nāves vienas iekārtas apstājušās un dzirnavās iestājies sabrukums.

Ar padomju lozungiem

"Nē, vecāki naidu par atņemto īpašumu neiepotēja. Drīzāk audzināja laika garā – māte taču strādāja skolā, preti varai nerunāja. Mierīgi darīja savu darbu un paralēli vadīja deju kolektīvu, spēlēja teātri, dziedāja kori – caur kultūru veidoja latviskumu," apcer Orvila kungs, kurš dzirnavās arī tagad nav noņēmis tēva zīmētos padomju laika lozungus – tie palikuši gan kā sava laika liecība, gan visai prātīgi dzīves norādījumi.

"Tēvs dziedāja dubultkvartētā, bija gan aktieris, gan dekorators, kā mākslinieks piedalījās partijas pasākumos, arī labi iedzēra, jo citādi šos dīvainos laikus bija grūti pārļaut. Ģimenē bija traģēdijas. Pašas kara beigās, 1945. gadā maijā, ar vidusausu iekaisumu nomira mans

Orvils Henrihs un Emilija ir kopā 52 gadus – ģimene dod spēku, prieku un darboties gribu.

Foto: Elvita Ruka

Orvila tēvs savulaik no melderis kļuvis par kultūras nama vadītāju un pašrocīgi gatavojis darbu stimulējošos padomju lozungus.

Pārņemot īpašumu, neviena iekārta nav bijusi darba kārtībā. Tagad viss ir iekustināts un darbojas – atliek tikai malt un bidelēt.

brālis. Te bija frontes līnija, māti pat nelaida apbedīt, tēvs slepus veda uz kapiem... Tēva brāli, manu onkuli, 1949. gadā izsūtīja uz Sibīriju. Tas gan bija milas trijstūra rezultāts, kad par vienu vīrieti ciktas divas sievietes... Viņš atgriezās, taču bērnu viņam nebija. Tēvs nomira, kad man bija sešpadsmit gadu, tāpēc dzīvē nācās pašauties tikai uz sevi. No tēva mani ir mīlestība uz aviāciju. Viņš jau neatkarības gados darbojās Latvijas Aeroklubā, bija aizrāvis ar avio modeļašanu, vēlāk bija aktīvs DOSAAF sistēmā. Man pat vārds dots par godu vienam no pirmajiem lidoņiem – brāļiem Raitiem! Tāds, lūks, melderis... Māte par dzirnavām nestāstīja, tāpēc nekādas domas par mantojuma atgūšanu netiku lolojis," uzsver Orvils.

Viņa un dzirnavu dzīve ritēja paralēlās realitātēs – viena uz augšu, otra uz leju. Viens no dzīves svarīgākajiem pagriezieniem Orvilam tomēr noticis tieši te – dzimtajās vietās. Kad topošais aviācijas dzinēju speciālists savā skaidrajā uniformā ieradies pie tantes Biktos uz Jaunpils Jaungada balli, nejausi tur pie savas māsiņas ciemojusies arī

spriganā Emīlija – meitene no tālās Latgales, kura mācījās Rīgā. Viņu, dzeltenā tafta kleitā tērpušos, dancinājuši visi, bet pati nevilšus nodomājusi: "Vieni vienīgi puīšeļi... ak, ja mani uzlūgtu tas staltais vīrietis uniformā!" Uzlūdzta, padejoja, telefonu atcerējās no galvas un uz pirmo randiņu uzaicināja ar rokkrastā atsūtītu vēstuli pastkastītē... 1968. gadā bija kāzas, un tas bija svarīgs iemesls, lai negribētos augstskolas diplomu atstrādāt kādā tālā PSRS nostūrī. Orvils saņēmis "brīvo diplomu", pirmos gadus pavadījis komjaunatnes darbā, bet tad profesijā – kā inženieris. Ilgākais laiks veltīts Latvijas lepnumam VEF, kura reorganizēto struktūru vadītājs bijis arī viņš – Orvils Heniņš. Viņš atzīst, ka dzirnavu atgūšanas process kaut daļēji kompensējis sāpi un neizpratni par ekonomiskajiem procesiem, kas tolaik nobeigusi daudzus stabilus, ražojošus uzņēmumus. Interesanti, ka pēdējā VEF produkcija Krievijā iztirgotā uz bartera principa, kad par precī ir saņemta nevis nau-

da, bet elektrība. Tā piegādāta arī no Krievijas, un tad VEF produkcijas realizētāji par savu daļu samaksu saņēmuši no mūsu "Latvenergo"... Jā, elektrība Orvilam Heniņam, šķiet, ierakstīta likteņlīnijā – turpmāk viņš ne tikai to ražos pats, bet arī vairāk nekā desmit gadus vadīs mazo HES īpašnieku asociāciju.

Tikmēr dzirnavu padomju laika stāsts bijis tipisks. Kļuvusi par tautas īpašumu, manta pamazām nolaista un izvazāta. Pēc kara vēl bijusi stingra kārtība. Dobeles rajona "Rūpkombināts" vienā korpusā ierīkojis lokālu mēbeļu ražotni. Te notika gan elektrības ieguve teju visas Bērzes vajadzībām, gan graudu ražotne – ūdens turbīnas darbināja mašīnas, ar kurām ražoja mēbeles. No tā laika arī optimistiskie saukļi pie sienām, piemēram, "Darbs ir goda, slavas un varonības lieta". Entuziasms bija, diemžēl ne uz ilgu laiku. Pēc melderā Žaņa nāves kolhozs dzirnavas izmantoja kā nolikta- vu, bet dzīvojamā galā tika izmi-

tināti viesstrādnieki. Atgūstot īpašumu, tur dzīvojušas trīs ģimenes, kas dzirnavas no otra gala kurinājušas nost, bet visu apkārtni pārvērtušas mēslainē. Dzirnavu iekārtas nevienam vietējam nav rūpējušas, kamēr gudrie lietuvieši tās izprasījuši kolhoza vadībai, un tā vieglu prātu teikusi – vediet prom! Šī izlaupīšana notikusi 1988. gadā, un, par laimi, to padzirdējuši vietējie Tautas frontes aktīvistiem. Pēc viņu protesta iekārtas atvestas un izgāztas kaudzē dzirnavu pagalmā – gaidīt labākus laikus!

Grūtā atdzimšana

Līdz ar padomju valsts agoniju parādījās interese par kādreizējā īpašuma atgūšanu. Tā bijusi mātes iniciatīva sameklēt otra īpašnieka mantinieku kontaktus Kanādā un sākt saraksti. Heniņiem bija jāpierāda uzvārdu maiņa, bet citādi īpašu šķēršļu pierādīt īpašuma tiesības nav bijis. Daudz grūtāka bijusi izšķiršanās to darīt, jo darba apjoms licies nepaceļams. Liela nozīme bijusi Orvila tehniskajām zināšanām un inženiera kvalifikācijai – viņš pret mehānismiem jutis profesionālu vilkmi un mīlestību.

"Māte bija jau gados un pagurusi. No otra īpašnieka mantiniekiem vispirms saņēmām pilnvaru rīkoties, tad atpirkām viņu daļu par 20 000 latu. Mums tā bija liela nauda, palīdzēja no tēva mammas mantotā lauksaimniecības zeme. Par tās naudu uzcēlām māju, bet turpmāk visi līdzekļi,

darbs un enerģija tika ieguldīti dzirnavās. No kolhoza laika mums saglabājies tikai pieņemšanas nodošanas akts, bet nevienas bildes ar to postažu nav. Bija tik briesmīgi, ka necēlās roka fotografēt! Ēka ar cauru jumtu, atkārušos sienu, sagruvušiem ūdens ceļiem un aizsprostu, mēsli un grabažas apkārt. Te nebija nevienas iekārtas, kas būtu saglabājusies darba kārtībā. Visas ir pārslasitas savām rokām," atklāj Heniņa kungs, kas šim procesam veltījis gan laiku, gan zināšanas. Vispirms sadabūtas iekārtu in- strukcijas, kas galvenokārt bijušas vācu valodā, tad meklēti vēl dzīvie meistari. Dzirnavu lietās daudz ko iemācīja ilggadējs lauku melderis Juris Pētersons. Pirmais mērķis un galvenais panākums bija pievilkt atgāzušos sienu un salabot jumtu, ūdensceļus, o- trais – iedarbināt iekārtas. Šo brīdi, kad 1994. gada Ziemassvētkos pirmo reizi iekustināta turbīna, ģimene joprojām atce- ras kā lielāko emocionālo savil- ņojumu un gandarījumu – tad arī noticējuši, ka kompleksu iespē- jams atdzīvināt. Vispirms atsākuši elektrības ražošanu kā mazais HES, tad pamazām iedarbinājuši visas graudu apstrādes iekārtas trīs stāvu apjomā. Visas šīs ierīces – bidelmašīna ar valču krēsliem, grūbotājs, putraimu skaldītājs, rupjmaļamais gaņģis, graudu tīrītājs, lobītājs, pucētājs, mannā mašīna, centrifugālais sijātājs un citas – ir darboties spējīgas arī šo- dien. Kad tās iedarbina un dun, tad jūties kā milzīga organisma vēderā, kur viss strādā ne tikai pēc mehānikas, bet arī kāda augstāka uzdevuma likumiem – dienišķo maizi taču neviens nav atcēlis! Tai vajag miltus, bet tie šeit izdodas īpaši garšīgi.

"Var berzēt graudu, kamēr tas kļūst kā rīss, bet nevajadzētu – veselīgāk ir ar visu čaumaliņu. Kad graudu berž, nevis skalda, tas iegūst tādu kā ķērpīša formu, bet tas kuņģim patīk labāk," vie- nu no amata noslēpumiem at- klāj dzirnavu saimnieks un uz- ved uz telpu jumta stāvā, kur vēl 2000. gadā daudziem zemnie- kiem bijuši savi apcirņņi produk-

cijai – daudzi braukuši, lai grau- dus samaltu tieši šeit. Diemžēl šobrīd situācija ir mainījusies. "Trīs gadus jau gandrīz ne- maļam. Mazo zemnieku nav. Lielie izveidojuši savas rūpnieciskas iekārtas, tām cita jauda. Princips jau saglabājas, bet istā garša tomēr ir pie mums," atklāj Heniņa kungs un turpina vadāt pa spocīgi plašo un skaisto val- stību. Blakus tukšajiem apcir- ņņiem atstutētas krāšņās izkārt- nes ar angļiskiem uzrakstiem.

Idille ar sāpi

Nē, pats dzirnavu darba pro- cesss nevienā spēlfilmā neesot iemūžināts, bet vīnstīgām noau- gusi laukakmeņu fasāde līdz ar dzirnavu kanālu gan piesaistījusi kino ļaužu uzmanību – te fil- mēts seriāla "Sarkanais mežs" sākums, Anglijas skati. Saimnie- kiem tas bijis patīkams piedzīvo- jums, bet cik grūts ceļš noiets, lai kaut stūris izskatītos pēc estētis- ki sapucētās Anglijas, – tagad grūti noticēt!

"Pārņemot ēka bija grausta stāvoklī, tomēr dzirnavas skaitī- jās vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis. Kopām un labojām, cik spējām, pat mūra sienas bija sagāzušās bīstamā leņķī – to visu nostiprinājām par saviem līdzekļiem. Tā bija mana iniciatī- va – statusu paaugstināt, ar ko vērsos Nacionālā kultūras man- tojuma pārvaldē. Speciālisti no- vērtēja atzinīgi, un tagad dzirna- vu ēka ir valsts nozīmes arhitek- tūras piemineklis, bet apbūve – vietējās nozīmes piemineklis. Zīmīti ar godu pielikām, bet naudu nekad prasījuši nebijām. Līdz šim ar visu tikām galā sa- viem spēkiem – saņēmām mazā HES atbalsta maksājumu, gata- vojām produkciju, uzņēmām ekskursantus... Strādājām visa ģimene, ņēmām aizdevumus, grausts pamazām pārvērtās par cienījamu vietu, bet jaunāks jau nekas nekļūst," saimnieks turpi- na un atzīst, ka valsts politika at- tiecībā pret mazajiem HES dzen bankrotā arī tik stabili, tradīcijās balstītu saimniecību. Šobrīd He- niņa kungs ir iesniedzis prasību Satversmes tiesā par likumdoša-

nas absurdiem attiecībā pret mazajiem HES. Pēc sākotnējās vienošanās OIK jeb valsts at- balsts paredzēts 20 gadus no kvalificēšanās sākuma, bet pēc laika likumos iestrādātas nor- mas, kas bija jāievēro pirms 10 gadiem, taču bez tām atbalsts tiek atņemts – sanāk absurds, kas šobrīd dzen bezizejā.

"Pamatojoties uz iepriekšējo likumdošanu, mēs nopirkām otru turbīnu, kas maksā 210 000 eiro, piesaistījām Eiropas finan- sējumu, bet savu daļu ieguldī- jām, ņemot kredītu. Tagad iz- nāk, ka pilnīgi būtu pieticis ar veco turbīnu," problēmas sa- skarsmē ar Ekonomikas ministri- ju ieskicē Heniņa kungs un ap- galvo, ka visa valsts atbalsta nauda tāpat tiek atdota budžeta nodokļu veidā.

Šī arī ir dzirnavu rūpala gal- venā sāpe – miltu malšana kļu- vusi vien nostalgiska romantika, bet elektrības ražošanu piegriež ekonomiskās sviras. Vai tiešām

vienīgais veids ir pārkvalificēties tikai par pieminekli? Uzņemt ekskursantus? Jā, dzirnavas pir- mo reizi saņēmušas valsts li- dzekļus pieminekļa glābšanai, un saimnieki par to sakārtojuši rietumu fasādi – tā jau bijusi bis- tami pārkārusies pār kanālu un karājusies trosēs... Kovida seku likvidēšanas ārkārtas līdzekļi nā- kuši tieši laikā, darbs izdarīts go- dam, bet kā ar perspektīvu?

Dzirnavas ir atvērtas apmek- lētājiem, apkārtnē sakopta, saimnieki gaiši un ziņoši, ekskur- sija un iekārtu paraugdemon- strējums – aizraujošs un svētīgs guvums, taču viennozīmīga op- timisma nav. Pēc ilga un grūta darba, kurā gadiem iesaistīti bi- juši arī Heniņu dēli Vilmārs un Ritvars, ģimene īpašumu ir izli- kusi pārdošanā. Ne graustu, bet sirds mīlestībā sakoptu un izsā- pētu. "Milam, bet neredzam per- spektīvu," ir ģimenes sāpīgā atzi- ņa, ko Kārlis Ulmanis nespētu ne saprast, ne piedot.

BRĪDI, KAD 1994. GADA ZIEMASSVĒTKOS PIRMO REIZI IEKUSTINĀTA TURBĪNA, ĢIMENE JOPROJĀM ATCERAS KĀ LIELĀKO EMOCIONĀLO SAVILŅOJUMU UN GANDARĪJUMU – TAD ARĪ NOTICĒJUŠI, KA KOMPLEKSU IESPĒJAMS ATDZĪVINĀT.

Jaunā Vakara Romāna sērijas grāmata

NEŅEM GALVĀ, KO PAR TEVI DOMĀ CITI!

maijs

Pērc grāmatnīcā vai latvijasmediji.lv